

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки моря
(повна назва підрозділу)

Кафедра економічної політики та безпеки
(повна назва кафедри)

Код РНПД
О74117

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-
педагогічної роботи НУК

Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

МІКРОЕКОНОМІКА
MICROECONOMICS

рівень вищої освіти перший бакалаврський
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

мова(и) викладання українська
українська/англійська

Робоча програма навчальної дисципліни _____

Мікроекономіка

(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі(ей) знань _____

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва)

Спеціальності (ей) 072 Фінанси, банківська справи та страхування

(шифр і назва)

освітня програма (ми) Фінанси, банківська справи та страхування

(зазначається повна назва освітніх програм)

«__» _____ 2021 року. – 14 с.

Розробник(и): Єфімова Г. В., д.е.н., професор, зав. кафедри економічної політики та безпеки.

Проект *робочої* програми навчальної дисципліни «Мікроекономіка» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справи та страхування»

Пащенко О. В. к.е.н., доц. _____

Проект *робочої* програми навчальної дисципліни «Мікроекономіка» розглянуто на засіданні кафедри економічної політики та безпеки

Протокол № 1 від «28» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Єфімова Г. В., д.е.н., проф. _____

Проект *робочої* програми навчальної дисципліни «Мікроекономіка» розглянуто Науково-методичною комісією факультету економіки моря

Протокол № 1 від «14» вересня 2021 р.

Голова д.е.н., проф. Парсяк В. Н. _____

Проект *робочої* програми навчальної дисципліни «Мікроекономіка» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу к.т.н., проф. НУК Лабарткава А. В. _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 8 від «22» вересня 2021 р.

Голова НМР НУК проф. Трушляков Є. І. _____

© НУК, 2021

© Єфімова Г. В., 2021

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування.	10
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	10
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	14
9. Засоби навчання	15
10. Рекомендовані джерела інформації.....	15

Анотація

Розкривається зміст теорій поведінки споживачів з урахуванням факторів невизначеності і часу; ринкових структур, виробництва і витрат; механізмів ефективного використання факторів виробництва; загальної рівноваги та економіки добробуту. Здійснюється виклад теорії і практики споживання в частині вибору часу праці та дозвілля, міжчасового вибору споживачів, оцінки активів з урахуванням невизначеності і ризику. Розгляд ринку активів, теорії ігор дозволяє сформувати у студентів навички побудови економічних моделей і дізнатися взаємозалежності процесів господарювання.

Значення курсу визначається тим, що мікроекономіка розкриває основні закономірності функціонування ринкової економіки на рівні товаровиробника та споживача і показує механізм прийняття рішень господарюючими суб'єктами, які прагнуть досягти максимального задоволення потреб в умовах використання обмежених ресурсів.

Ключові слова: мікроекономіка, потреба, попит, пропозиція, ціна, витрати виробництва, виробнича функція, ринкові структури, ринок ресурсів.

Abstract

It reveals meaning theories of consumer behavior, taking into account uncertainties and time; market structures, production and costs; mechanisms for efficient use of factors of production; general equilibrium and welfare economy. Presentation of the theory and practice of consumption in the timing of work and leisure, intertemporal consumer choice, asset valuation, taking into account uncertainty and risk. Consideration of the asset market, game theory allows students to develop skills of building economic models and learn the interdependence of business processes.

The value of the course is determined by the fact that microeconomics reveals the basic laws of the market economy at the level of producers and consumers and shows the decision-making mechanism of economic entities that seek to achieve maximum needs in terms of limited resources.

Key words: microeconomics, demand, demand, supply, price, production costs, production function, market structures, resource market.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету http://www.nuos.edu.ua/students/osvita/2226/	Спеціальність <u>072 Фінанси, банківська справи та страхування</u> (код та найменування) Освітня програма <u>Фінанси, банківська справи та страхування</u> (найменування)	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Курсова робота</u> (назва)		2-й	2-й
		Лекцій	
		30 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
Загальна кількість годин <u>210</u>	45 год.	10 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 9-й сем – 5 год.; самостійної роботи: 9-й сем – 9 год.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		135 год.	192 год.
		Вид контролю: екзамен, курсова робота	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Мікроекономіка» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: політична економія

(за винятком навчальних дисциплін I курсу I семестру)

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до мікроекономіки. Теорія споживання і виробництва

Тема 1.1. Основи мікроекономіки. Що таке рівновага? Попит. Пропозиція. Конкуренція і монополія. Індивідуальний і ринковий попит. Індивідуальна і ринкова пропозиція. Еластичність попиту та пропозиції. Замінність і доповнюваність. Стабільність рівноваги. Регулювання ринку.

Тема 1.2. Теорія споживання і попиту. Свобода вибору, суверенітет і раціональність споживача. Кількісна корисність і попит. Порядкова корисність і попит. Рівновага споживача. Реакція споживача на зміну доходу і цін. Ефект заміни і ефект доходу. Надлишок споживачів. Споживчий вибір в часі. Рівень життя і його вимір. Диференціація доходів.

Тема 1.3. Теорія виробництва і пропозиції. Виробництво і обмін. Теорія виробництва. Витрати. Виробнича функція з одним змінним фактором. Короткострокові витрати виробництва. Двофакторна виробнича функція. Ізокванта. Заміна факторів виробництва. Ізокоста. Мінімізація довгострокових сукупних витрат. Траєкторія розвитку фірми. Мінімізація довгострокових середніх витрат. Мінімальний ефективний розмір підприємства.

Змістовий модуль 2. Ринки факторів виробництва. Теорія суспільного добробуту

Тема 2.1. Теорія ринкових структур. Фірма на конкурентному ринку. Загальне правило максимізації прибутку. Реакція конкурентної фірми на зміну ціни. Ринкова ціна і надлишок виробника. Вибір фірмою обсягу виробництва і рівновага конкурентного ринку у довгостроковій перспективі. Монополія і конкуренція Максимізація прибутку. Соціально-економічні наслідки монополії. Природна монополія. Монопольна влада. Цінова дискримінація. Особливості монополістичної конкуренції. Характерні риси та особливості поведінки фірм в умовах олігополії. Моделі рівноваги олігополії.

Тема 2.2. Ринки факторів виробництва і ефективність. Особливості формування попиту на фактори виробництва. Пропозиції і рівновага на ринку праці. Пропозиції і рівновага на ринках капіталу і землі.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	прак	с.р.		л	прак	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Вступ до мікроекономіки. Теорія споживання і виробництва								
Тема 1.1. Основи мікроекономіки	20	6	8	6	20	2	2	16
Тема 1.2. Теорія споживання і попиту	20	4	10	6	20	2	2	16
Тема 1.3. Теорія виробництва і пропозиції	20	6	10	4	20	-	2	18
Разом за змістовим модулем 1	60	16	28	16	60	4	6	50
Змістовий модуль 2. Теорія ринкових структур. Теорія суспільного добробуту								
Тема 2.1. Теорія ринкових структур	30	8	10	12	30	2	2	26
Тема 2.2. Ринки факторів виробництва і ефективність	30	6	7	17	30	2	2	26
Разом за змістовим модулем 2	60	14	17	29	60	4	4	52
Модуль 2								
ІНДЗ	90	-	-	90	90	-	-	90
Разом годин	210	30	45	135	210	8	10	192

Теми практичних занять

№ з/п	План практичних занять	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Предмет і метод мікроекономіки	2	-
2	Рідкісність ресурсів та альтернативність вибору: мікроекономічний аналіз	2	-
3	Корисність в економічній теорії і проблема її виміру	2	2
4	Рівновага споживача з кардиналістських позицій	2	-
5	Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу	2	-
6	Оптимум споживача як модель раціонального споживчого вибору	2	2
7	Ефект заміщення та ефект доходу	2	-
8	Еластичність попиту за доходом та перехресна еластичність попиту	2	-
9	Найважливіші параметри підприємства як мікроекономічної моделі	2	-
10	Варіації факторів виробництва	2	2
11	Варіації факторів виробництва II	2	-
12	Витрати виробництва в короткостроковому періоді	2	-
13	Витрати виробництва на довгострокових інтервалах	2	-
14	Аналіз змін у пропозиції та в обсязі пропозиції	2	-
15	Перехресна еластичність пропозиції та її вплив на стратегію товаровиробника	2	-
16	Похідний попит. Взаємозв'язок ринків продуктів і факторів виробництва	2	-
17	Похідний попит та принцип оплати факторів	2	-
18	Попит і пропозиція на ринку праці	2	2
19	Капітал і процентний дохід	2	-
20	Визначення ринкової ставки позичкового процента за умов досконалої конкуренції	2	-
21	Загальна рівновага та економіка добробуту	2	2
22	Позаринкові зовнішні ефекти	3	-
Разом		45	10

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи:

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	45	10
2	Опрацювання теоретичного матеріалу	-	92
3	Виконання курсової роботи	90	90
...	<i>Разом</i>	135	192

6. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

1. На практичних роботах – аналітичні завдання
2. За змістові модулі – тести
2. За весь курс – екзамен, курсова робота

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 80 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – **20 балів**. Право здавати заключний екзамен дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Аналітичні завдання	
2	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип ситуації і добирає раціональний метод аналізу. Демонструє розуміння комплексного підходу до аналізу ситуації. Звіт відповідає встановленим вимогам.
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент проводить аналіз користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
0	Студент не демонструє вміння аналізувати ситуацію.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 44 бали (22 роботи по 2 бали)	

Поточний модульний контроль у формі тестування

<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 18 балів (18 тестів по 1 балу)</i>	
Форма контролю	Максимальна кількість балів
Виконання аналітичних завдань	22*2 бали = 44 балів
Поточний модульний контроль	2*18 балів = 36 балів
Разом	80

Оцінка результатів виконання контрольної роботи (заочна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
28-34	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження
21-27	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням термінів виконання
14-20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до контрольних робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
6-13	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
1-5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до контрольних робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.

Підсумковий контроль (екзамен) у формі тестування

<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 20 балів (20 тестів по 1 балу)</i>
--

Оцінка результатів виконання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Пояснювальна записка	40	Змість роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	35	Змість роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	30	Змість роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.

	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
Ілюстративна частина	20	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.
	15	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями;
	10	ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	довідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.
	35	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює.
	30	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання.
	25	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи.
	20	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи.

	15	студент неупорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання.
	10	студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи.
	5	студент неупорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Вид роботи	Кількість балів	
			Денне відділення	Заочне відділення
ЗМ 1	Т1.1	Практична робота 1	2	-
		Практична робота 2	2	-
		Практична робота 3	2	2
		Практична робота 4	2	-
	Т1.2	Практична робота 5	2	-
		Практична робота 6	2	2
		Практична робота 7	2	-
		Практична робота 8	2	-
		Практична робота 9	2	-
	Т1.3	Практична робота 10	2	2
		Практична робота 11	2	-
		Практична робота 12	2	-
		Практична робота 13	2	-
		Практична робота 14	2	-
ПМК		Тест	18	18
ЗМ 2	Т2.1	Практична робота 15	2	-
		Практична робота 16	2	-
		Практична робота 17	2	2
		Практична робота 18	2	-
		Практична робота 19	2	-
	Т2.2	Практична робота 20	2	2
		Практична робота 21	2	-
		Практична робота 22	2	
ПМК		Тест	18	18
Підсумковий контроль	Контрольна робота		-	34
	Екзамен		20	20
Сума балів за модуль 1			100	100

9. Засоби навчання

- мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова та художня література, нотні партитури тощо);

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Мікроекономіка: навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Базилінська О. Я., Мініна О. В., за ред. Базилінської О. Я. Київ: ЦУЛ, 2019. 352 с.
2. Панчишин С., Острочерх П., Грабінська І. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. У 2 книгах. Книга 2. Мікроекономіка. Львів: Априорі, 2017. 390 с.
3. Microeconomics: Markets, Methods, and Models by D. Curtis and I. Irvine. Lyryx Learning, 2020. 476 p.

Допоміжна література

1. Башнянін Г. І., Шевчук Є.С. Політична економія: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2017. 280 с.
2. Білецька Л., Савич В., Білецький О. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. – 688 с.
3. Економічна теорія: підручник / Лагутін В. Д., Уманців Ю. М., Щербак Т. А. та ін.; за заг. ред. Лагутіна В. Д. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
4. Поплавська Ж.В. , Криса О.Й. Мікроекономіка. Теорія і практика української економіки: Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Алерта, 2016. 284 с.
5. Сміт А. Багатство народів. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Наш формат, 2018. 722 с.
6. Уразов А., Саух І., Вікарчук О. Основи економічної теорії. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
7. Principles of Microeconomics 2e. Steven A. Greenlaw, David Shapiro. OpenStax, 2017. 581 p.
8. Simon H. Confessions of the Pricing Man: How Price Affects Everything. Paperback, 2015. 221 p.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Міністерство освіти і науки України www.mon.gov.ua/
2. Верховна Рада України <http://portal.rada.gov.ua/>,
<http://www.zakon.rada.gov.ua/>
3. Веб-сервер Верховної Ради України <http://alpha.rada.kiev.ua/>
4. Консорціум економічних досліджень <http://www.eurasia.org/eerc/kiev/>
5. Інститут реформ, м. Київ <http://www.irr.org.ua/>

6. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Світовий банк в Україні <http://www.worldbank.org.ua/>
8. Міжнародний центр перспективних досліджень
<http://www.icps.kiev.ua/>
9. Державне агентство України з інвестицій та інновацій
<http://arch.ukrproject.gov.ua/>
10. Державне агентство України з інвестицій та розвитку
<http://in.ukrproject.gov.ua/>
11. Державний комітет статистики України www.ukrstat.gov.ua.
12. Киевский центр политических исследований и конфликтологии
www.analitik.org.ua/
13. Нормативные акты Украины <http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/>
14. European Development Research Network (EUDN) <http://www.eudn.org>.
15. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO).
<http://www.fao.org/>.
16. Global Development Network <http://www.gdnet.org>.
17. Human Development Report <http://hdr.undp.org/default.cfm>.
18. International Monetary Fund (IMF) <http://www.imf.org>.
19. OECD: Statistic <http://www.oecd.org/statsportal><http://www.sourceoecd.org/content/html/portal/statistics/statistics.htm?comm=statisti0000&token=00499A737D390911051F C307BE53A1>
20. OneWorld <http://www.oneworld.net>
21. United Nations <http://www.un.org>
22. United Nations Statistics Division. <http://unstats.un.org/unsd/>
23. United Nations Conference on Trade and Development
<http://www.unctad.org/>
24. World Bank <http://www.worldbank.org>